

- Tschannen-Moran, M. ve Hoy, W. K.** (1998). "Trust in Schools: a Conceptual and Empirical Analysis. *Journal of Educational Administration*, Sayı 36, 4, s.334-352, USA.
- Tschannen-Moran, M. ve Hoy, W. K.** (2000). "A Multidisciplinary Analysis of the Nature, Meaning and Measurement of Trust". *Review of Educational Research*, Sayı 71, s. 547-593, USA.
- Tschannen-Moran, M.** (2001). "Collaboration and the Need for Trust". *Journal of educational administration*, Sayı 39, (4), s. 308-331, USA, 2001.
- Tschannen-Moran, M.** (2003). "Fostering Organizational Citizenship in Schools: Transformational Leadership and Trust". *Studies in leading and Organizing Schools*. (Edt: W. K. Hoy ve C. G. Miskel). Information Age Publishing, Greenwich.
- Rosen, Robert. H.** (1998). *İnsan yönetimi*. (Çev: Gündüz Bulut). İstanbul: MESS Yayınları. İSTANBUL-1998.
- Töremen, F.** (2002). "Okullarda Sosyal Sermeye". *Eğitim yönetimi dergisi*, Sayı 32, s. 556-573, Ankara, 2002.
- Turan, S.** (2001). "School Climate, Supportive Leadership Behavior and Faculty Trust in Turkish Public Schools". *American Educational Research Association (AERA)* sunulan bildiri. USA.

Arş.Gör. Kürşad YILMAZ
Ankara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Fakültesi
EYTEP Anabilim Dalı

HÜKÜMET PROGRAMLARI AÇISINDAN TÜRK SPOR POLİTİKALARI (1980-2003)

Arş. Gör. Bilgehan BAYDİL
G. Ü. Kastamonu Beden Eğitimi ve Spor Y.O.

ÖZET

Bu çalışmada; 1980-2006 yılları arasında görev yapan hükümet programlarındaki, beden eğitimi ve spor politikaları tespit edilmiş ve birtakım değerlendirmelerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler : Spor Politikası, Hükümet Programı

ABSTRACT

In this study on government programmes about physical education and sport politics from 1980 to 2006 are determined and some evaluations are made.

Key Words : Sport Politics, Government Programme

1. GİRİŞ

Gelişmiş ülkelere bakıldığında toplumun refah düzeyinin belirlenmesinde önemli bir kriter olarak sağlıklı yaşamak ve sağlıklı olmak için gösterilen çaba önem kazanmaktadır. Olimpiyatlarda ve çeşitli organizasyonlarda, elit sporcuların başarıları, ülkeler için çok önem kazanmıştır. Ayrıca sporla ilgili faaliyetlerin seyir yerine katılımcılık yönünde geliştiği de görülmektedir.

Toplum oluşturulan bireylerin fiziksel uygunluklarının geliştirilmesinde sporun gerekli olması, tek başına bile ülkelerin toplumlarına spor yaptırılmaları için yeterli bir nedendir. Buna rağmen spor politikalarının ülkelerdeki algılanma ve benimsenme düzeyleri farklılık göstermektedir. Bunun birçok olguda olduğu gibi sosyo-kültürel, ekonomik ve siyasi yapıyla ilgili olduğunu söylemek mümkündür.

Spor alanındaki ulusal ve uluslararası bütün bu faaliyetlerden başarı ile çıkmak için, iyi belirlenmiş hedeflere ve bu hedeflere ulaşmayı sağlayacak devlet ve hükümetleri oluşturacak siyasi partilerin spor politikalarına ve istikrarlı uygulamalara ihtiyaç duyulmaktadır (Kırımoğlu, 1997).

Devletin spor politikasının toplumu oluşturan insanların daha sağlıklı, başarılı, ülke menfaatlerine göre yetiştirilmesinde önemli yeri olan spor alanındaki hizmetlerin toplum yararına ve genel isteğine göre sevk ve idaresinin en etkili bir biçimde yönlendirilmesi ve uygulanması olarak düşünülmelidir (Kırımoğlu, 1997).

Bu çalışma Türkiye'deki spor politikalarını, 1980-2006 yılları arasında görev yapan hükümet programları açısından ele almak amacıyla yapılmıştır.

2. YÖNTEM

Bu çalışmada literatür taraması yöntemi kullanılmıştır.

3. BULGULAR

3.1. VI. S. DEMİREL Hükümeti Programı (12.11.1979-12.09.1980)

Hükümetin 19.11.1979 tarihinde Cumhuriyet Senatosunda ve Millet Meclisinin de okunan program şu şekildedir:

"...Çocuklarımız ve gençlerimiz; ülkemizin geleceğinin teminatı, en büyük ve en değerli varlığı sayılmaktadır. Millî ve manevî değerlerimize bağlı Türk

gençliğinin, devletimize ve onun bütünlüğüne, milletimize, onun birlik ve beraberliğine sahiplik şuuru şüphe götürmemekte ve gençlerimizin meselelerine titizlikle eğilinilerek onlara mesut yarınlar hazırlamak en büyük arzumuzdur. Üniversite kapılarında bekleyen gençlerimizin yüksek öğretim meselesi, bütün imkanlar kullanılarak yeni bir çözüme kavuşturulacak, burs ve yurt konusunda ihtiyacın karşılanmasına gayret sarfedilecektir. Spor, sosyal bir ihtiyaç olarak yeni bir görüşle ele alınacak her yıl yeni spor tesislerinin yapılması sağlanacak, spor eğitimi ders olarak ilkökul, ortaokul ve liselerde yer alacağı" ifade edilmektedir (Dağlı, N., Aktürk, B., 1988a).

3.2. Bülent ULUSU Hükümeti Programı (20.09.1980-13.11.1983)

Türk Silahlı Kuvvetleri, Türkiye Cumhuriyeti'ni koruma ve kollama görevini yerine getirerek 12 Eylül 1980 tarihinde devlet yönetimini üstlenmiştir. Bu tarihten itibaren yasama ve yürütme, görev ve yetkisi Millî Güvenlik Konseyi tarafından Türk Milleti adına kullanılmıştır. Başbakan Bülent ULUSU başkanlığındaki Bakanlar Kuruluna Millî Güvenlik Konseyi'nin 30.09.1980 tarihli 5. birleşiminde oy birliği ile güvenilmiştir. Başbakan Bülent ULUSU tarafından 27 Eylül 1980 günü Millî Güvenlik Konseyi'nin okunan hükümet programında sporla ilgili amaç, hedef ve politikaları şu şekilde açıklanmaktadır:

"...Gençlik politikamızın temel hedefleri gençlerimizin vatan sevgisi ve millî hislerle dolu olarak, Atatürk ilkeleri doğrultusunda yetişmelerine ve eğitilmelerine katkıda bulunmak, boş zamanlarını en iyi şekilde değerlendirmek imkanını sağlamaktır. Öğrenci yurtları, her türlü aşırı cereyanlardan arınmış olarak, vatanın bütünlüğüne inanmış, memleketini ve milletini seven gençlerimizin hizmetine tahsis edilecektir. Gençliğin boş zamanlarının kıymetlendirilmesinde ve toplum sağlığında büyük yeri olan toplu spor faaliyetlerini yurt sathında dengeli bir şekilde yayılıp gelişmesi sağlanacaktır. Bu maksatla geniş kitleler tarafından kullanılabilir semt spor tesislerinin yapımına önem ve öncelik verilecektir. Bu tesisler ve imkanlar bütün gençliğin hizmetine eşit şartlarda sunulacaktır" (Dağlı, N., Aktürk, B., 1988b).

3.3. I. Turgut ÖZAL Hükümeti Programı (13.12.1983-21.12.1987)

Programda disiplinli, zorluklara dayanıklı kötü alışkanlıklardan arınmış, sağlıklı bir toplumun teşekkülünde spor faaliyetlerinde önemli bir unsur olduğu tespit edilerek, sporun geliştirilmesi için hükümetin alacağı bazı temel tedbirler maddeler halinde ele alınmıştır. Bunlar "spor tesislerinin süratle tamamlanarak ve yaygınlaştırılacağı, kitle sporuna önem verilerek bunun gerekli şartların hazırlanacağı" belirtilmiştir (Dağlı, N., Aktürk, B., 1988b).

"...Uzun süreden beri arzu ettiğimiz ve milletçe alıştığımız başarılarımızı göremediğimiz Türk mücadelesi için özel tedbirler alınacak, bu konuda hiçbir fedakarlıktan kaçınılmayacaktır. Üniversitelerin eğitimi spor bölümlerinden sağlanacak ve her alanda antrenör yetiştirilmesine önem verilecektir".

“Şehir imar planlarının hazırlanışında spor alanlarına, yeşil alanlara ağırlık için gerekli çalışmalar yapılacak ve uygulanacaktır. Spor malzemeleri imalatı teşvik edilecek, yurt içinde imal edilemeyen veya imali ekonomik olmayan spor malzemelerinin ithali kolaylaştırılacak ve muafiyet imkanları sağlanacaktır”(Dağlı, N., Aktürk, B., 1988b).

3.4. II. Turgut ÖZAL Hükümeti Programı (21.12.1987-09.11.1989)

Bir önceki hükümet programında yer alan sporun önemi konusundaki ifadelerin aynen korunduğu bu hükümet programında hükümetin spora büyük ehemmiyet vereceğini, geçici değil kalıcı ve köklü tedbirlerle Türk sporunu geliştireceğini açık bir şekilde ilan ettiğini bu amaçla yepyeni bir spor kanunu hazırlanarak yürürlüğe konulduğunu, aynı programın başka bir yerinde ise çıkarılan Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri hakkındaki bu kanun ile sporumuza yenilikler getirildiği, ilave kaynaklar sağlandığı ifade edilmektedir (Dağlı, N., Aktürk, B., 1988b).

3.5. Akbulut Hükümeti Programı (09.11.1989-29.06.1991)

Programda gençlerin ruh, fikir ve beden yönünden mükemmel şekilde gelişmelerini sağlamak hedefi doğrultusunda, formal eğitim ve öğretime ilaveten okul içinde ve okul dışında fikir, kültür, sanat, spor ve folklor faaliyetlerinin yapılmasına imkan verecek modern tesislerin kurulmasının öncelik taşıdığı ifade edilmektedir (Yıldırım., 1989).

3.6. Birinci Yılmaz Hükümeti Programı (29.06.1991-24.11.1991)

Yapılacak çalışmalar olarak son yıllarda gerçekleştirilmiş bulunan ve Türk sporunun atılım yapması sonucunu doğuracak alt yapı ve tesis yatırımlarına ağırlık verilmeye devam edileceğini ve bunların bütün yurt sathına yaygınlaştırılmasının temin edileceği ifade edilmiştir (Birinci., 1991).

3.7. V. Koalisyon(VII. S. DEMİREL) Hükümeti Programı (25.11.1991-29.06.1993)

Hükümet programında halen tespit edilmiş olan spor konularında öncelikli illerin yeniden gözden geçirileceği, bu illerin iklim şartları, sporcu potansiyeli, nüfusu ve sosyal yapısı dikkate alınarak daha sağlıklı bir şekilde düzenleneceği belirtilerek hedefleri aşağıdaki gibi sıralanmıştır.

“...Ülkemizde faaliyet gösteren spor kulüplerinin ekonomik, sosyal ve idari yönden yapılanmasını sağlamak amacıyla bu kulüplerimizin dernekler kanunu kapsamından ayrılarak daha verimli ve işler hale getirilmesi sağlanacaktır. Ülkemiz sporu ve sporcusunun sporda ileri gitmiş çağdaş ülkelerin düzeyine çıkartılabilmesi

için bunları yetiştirecek olan antrenör ve hakemlerimizin en üst düzeyde eğitimleri sağlanacaktır.

2000 yılındaki olimpiyatların İstanbul'da gerekli girişimlerde bulunacak ve olimpiyat tesislerinin, planlanarak yapımına başlanacaktır. Ülkemizde sporun daha geniş kitleye yaygınlaştırılması için gerekli önlemler alınacaktır. Kulüplerimizin yapısal durumları değiştirilerek, ekonomik ve idari yönden ileri ülkelerin düzeyine çıkaracak bir yapıya kavuşturulacaktır” (Beşinci., 1991).

3.8. VI. Koalisyon (Tansu ÇİLLER) Hükümeti Programı (29.06.1993-20.10.1995)

Bu hükümet programında, gençlerin yapıcı ve yaratıcı yeteneklerini ortaya çıkarmak üzere kişilik, düşünce ve beden yönünden gelişmelerini sağlayacak okul içi ve dışı düşünce, kültür, sanat ve spor faaliyetlerinin destekleneceği, bu amaçla kısa dönemde büyük illerimizde, uzun vadede diğer illerimizde olmak üzere gençlik merkezleri kurulacağı ifade edilmektedir. Yine aynı görüşle programda “2000’li yıllarda dünya ile bütünleşme hedefi çerçevesinde Olimpiyatların İstanbul’da düzenlenmesi için girişimlere hız verileceği” ifade edilmektedir (Altıncı., 1993).

3.9. II. Tansu ÇİLLER Hükümeti Programı (05.10.1995-30.10.1995)

Bu hükümet döneminde, beden eğitimi ve spora, hükümet programında yer verilmemiştir.

3.10. III. Tanşu ÇİLLER Hükümeti Programı (30.10.1995-06.03.1996)

Bu hükümet döneminde, beden eğitimi ve spora, hükümet programında yer verilmemiştir.

3.11. II. Yılmaz Hükümeti Programı (06.03.1996-28.06.1996)

“Bedenen ve ruhen sağlıklı bir toplum yetiştirilmesi için spora gerekli önem verilecektir.

Beden eğitimi ve spor alanında eğitim, sağlık, bilim ve teknolojiye yeniliklerin takibi ve uygulanması konularına öncelik verilecektir. Özellikle şehir imar planlarının hazırlanmasında spor alanlarına ve yeşil alanlara ağırlık verilmesi ve tesis sayısının artırılması için mahalli idarelerle işbirliğine gidilecektir. Sporun her dalda geliştirilmesi ve yaygınlaşması için gereken çaba gösterilecektir.

Dünya olimpiyatlarının ülkemizde yapılmasını temin için her seviyede gayretler sürdürülecek bu hedefe ulaşmak için çok yönlü çalışmalara ve çabalara hız verilecektir" (ikinci., 1996).

3.12. Erbakan Hükümeti Programı (28.06.1996-30.06.1997)

"Bedenen ve ruhen sağlıklı bir toplum yapısına ulaşmak amacıyla beden eğitimi ve spor geliştirilecektir. Milletimizin bütün fertlerinin ve bilhassa gençlerimizin manevi varlıklarının gelişmesine özen gösterilecektir. Olimpiyatların ülkemizde yapılması için gerekli gayret gösterilecektir" (Erbakan., 1996).

3.13. III. Yılmaz Hükümeti Programı (30.06.1997-11.01.1999)

"Gençlerimizin Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda sağlıklı ve üstün ahlaklı bireyler olarak yetiştirilmesi ve onların zararlı alışkanlıklardan korunması için gerekli tedbirler alınacaktır.

Toplumun temelini oluşturan ve geleceğin güvencesi olan gençlerin eğitimleri yanında zamanlarını değerlendirmeleri ve spor ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik her türlü olanak hayata geçirilecektir.

Gençlerimizin boş zamanlarını kendi yetenekleri doğrultusunda sosyal ve kültürel faaliyetlerle değerlendirmelerine yönelik çalışmalara ağırlık verilecek, sporun kitlelere yayılması, amatör spor ve sporcularımız ile sporcularımızın, sporda çağdaş düzeyi yakalayabilmeleri amacıyla; okul, aile, kulüp, dışındaki vatandaşlarımız, kamu ve özel teşebbüs ile işbirliği geliştirilecek ve bu amaca yönelik gerekli yasal düzenlemelerle, tesis, malzeme, eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik alanlarındaki bütün tedbirler alınacak ve ayrıca bu amaçla gençlik merkezleri ve gençlik kamplarının yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

Sporun geniş kitlelere yayılması temin edilecek, doğanın sunduğu spor olanaklarından herkesin yararlanması için gerekli önlemler alınacaktır.

Bedensel engellilerin toplumsal yaşa sporun da yer alabilmesi için gereken her önlem alınacaktır.

Spor kulüplerinin kendi tesislerine kavuşturulması için politikalar oluşturulacak devlet spor kulüplerinin tesis yapmasını edecektir.

Sporcuların sağlık ve sosyal güvenlikleri sağlanacak, spor dallarına yönelik yetenek ve seçimine özel önem verilecek, sporcu performansını geliştirmek amacıyla merkezler kurulacaktır.

Spor federasyonları ve spor adamları ile temsilcilerinden oluşan ve kendi dinamiği özerk bir yapıya kavuşturulacaktır" (Üçüncü., 1997).

3.14. IV. Ecevit Hükümeti Programı (11.01.1999-28.05.1999)

Bu hükümet döneminde, beden eğitimi ve spora, hükümet programında yer verilmemiştir.

3.15. V. Ecevit Hükümeti Programı (28.05.1999 - 18.11.2002)

"Kamu elindeki spor alanlarının ticari hizmet işletmesine dönüştürülmesine izin verilmeyecektir. Tüm yörelerimizde semt ve kent spor düzenlemeleri ucuz, sağlam ve sağlıklı olarak gerçekleştirilecektir. Yerel yönetimlerin de desteği ile gençliğin spor etkinliklerinden yararlanacağı alan ve mekan sayısı artırılacaktır.

Özel imar düzenlemeleri ile semt spor ve oyun alanları açılacaktır.

Amatör sporculuk ve bu amaçla kurulacak tesisler tüm yurda yaygınlaştırılacak ve bunun için gerekli devlet desteği sağlanacaktır. Profesyonel kulüplerin de amatör sporculuğa katkısı artırılacaktır.

Belirli amatör spor dallarında etkinlik gösteren gençlerin doğal afetlerle ilgili kurtarma çalışmalarına gönüllü katılmaları desteklenecektir" (Beşinci., 1999).

3.16. Gül Hükümeti Programı (18.11.2002 - 14.03.2003)

"Ülkemizin zengin turizm potansiyeli harekete geçirilerek dünya turizm pastasında önemli bir yer tutan iş-kongre, fuar, spor ve kültür turizmi alanlarında, dinlenme turizminde edindiğimiz konuma gelmemizi sağlayacak bir hamle başlatılacaktır.

Gençlik kesimine sunulan hizmetlerde fırsat eşitliğine, gençlerin kişilik, düşünce ve beden yönünden sağlıklı gelişmelerine dikkat edilecek, kültür, sanat ve spor faaliyetleri teşvik edilecektir.

Gençlik ve spor hizmetlerinde merkezi yönetimin düzenleyici, koordine edici, denetleyici bir rol üstlenmesi, hizmetlerin esas olarak gönüllü kuruluşlar ve özel sektörün işbirliği ile yerel yönetimlerce yürütülmesi sağlanacaktır. Spor federasyonları idari ve mali özerkliğe kavuşturulacak ve spor teşkilatı yeniden yapılandırılacaktır.

Yerel yönetimlerin gençlere yönelik kültür, sanat, spor, folklor, okuma ve araştırma faaliyetleri ile özel sektörün bu alana yatırım yapması teşvik edilecektir"(Gül., 2002).

3.17. Erdoğan Hükümeti Programı (14.03.2003 -)

“Ülkemizin zengin turizm potansiyeli harekete geçirilerek dünya turizm pastasında önemli bir yer tutan iş-kongre, fuar, spor ve kültür turizmi alanlarında, dinlence turizminde ülkemizin zengin turizm potansiyelini geliştirecek adımlar atılacaktır. Özgür düşünceli, kendi başına karar verebilen, sorgulayan, kendi toplumunun ve evrensel doğrulardan haberdar olan ve hayatın güçlükleri ile baş edebilecek donanımlı ve yetenekli gençler yetiştirmek önemli hedeflerimiz arasındadır. Dünyanın ve Türkiye'nin gelişen ve değişen şartları dikkate alınarak yeni bir spor politikası oluşturulacaktır. Sporun her dalında uluslar arası standartları yakalamak için her türlü destek verilecektir” (Erdoğan., 2003).

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Görüldüğü üzere ülkemizin bir spor politikası bulunmaktadır ancak ifade edilen bu politikaların ne kadar uygulandığı veya uygulanabilir olduğu tartışma konusudur.

Hükümet programları incelendiğinde, özellikle planlı kalkınma döneminin başladığı 1960'lı yıllara kadar olan hükümetlerde spordan yeterince bahsedilmediği görülmektedir. Bunun nedeni olarak cumhuriyetin yeni kurulmuş olması, sistemin daha tam olarak oturulamaması, bu dönemde meydana gelen bazı olaylar ve savaşlardan dolayı sporun ikinci plana itilmesi söylenilebilir. Bu dönemde genellikle sporla ilgili konular eğitim ve gençlikle ele alınmıştır. Sporun eğitimle birlikte önemi vurgulandıktan sonra, eğitimdeki yeri ve önemi ifade edilmiştir. Planlı kalkınma döneminden önce spor konularında yarı resmi sayılabilecek Türk Spor Kurumu modelini denedikten sonra sporu aracıya gerek kalmaksızın doğrudan doğruya devlet eliyle yönetmeyi kararlaştırmışlardır. Planlı kalkınma döneminin başlangıcından itibaren beş program haricindeki bütün programlarda spordan az yada çok bahsedilmiştir. Hükümet programlarında sporun gelişmesi, kitlelere yayılması, ortaya konulan hedeflere ulaşmak için ve uluslar arası organizasyonlarda başarı ile temsil edilebilmek için, spor tesislerinin sayı ve istenilen amaca uygunluklarının, ülkenin gerçekleri dahilinde dikkate alınarak dengeli dağılımın, büyük önem taşıdığından hareketle, spora ayrılan kaynakların artırılması gerekliliğinin vurgulandığı görülmektedir.

1980 yılından itibaren, özellikle 1981-82 sezonunda Spor-Toto teşkilatında yapılan düzenlemeler ve fonlardan elde edilen gelire GSGM öz gelirinde büyük artışlar sağlanmış, GSGM öz gelirleri artarken devlet bütçesinden ayrılan paylar düşürülmüştür. 1984 yılında yürürlüğe giren Türk Sporunu Teşvik Fonu ve GSGM'ye de belirli payların ayrıldığı Akaryakıt Tüketimi Vergisi ile Geliştirme ve Destekleme Fonu bu dönem içerisinde spora önemli miktarlarda kaynak aktarımı sağlamışlardır 1986 yılında 3289 sayılı BTGM'nin teşkilat ve görevleri hakkındaki yeni kanun 500'den fazla işçi ve memur çalıştıran kamu ve özel kuruluşlarının spor saha ve tesisleri yapıp işletmelerini, belediyeler ve il özel

idarelerinin bir yıl önceki gelirlerinin %1'ini gençlik ve spor faaliyetleri için tahsis etmelerini ve federasyon faaliyetlerinde sürat ve verimliliği artırmak amacıyla federasyonlar fonu kurulmasını öngörmüştür. 3289 sayılı GSGM kanunu ile devlet, spora hazine dışında çeşitli fonlar oluşturarak kaynak sağlamaya devam etmiş, mahalli idarelere, kamu ve özel kuruluşlara yeniden ek yetki, görev ve yükümlülükler getirmiş ve GSGM'yi bu hizmetlerin uygulanmasında yetkili ve sorumlu tutmuştur. 1987 yılından 1993 yılına kadar devlet, bütçesinden ortalama % 0.15 oranında bir payı GSGM için ayırmıştır. 1987 ve 1991 yıllarında bu oran % 0.21 iken 1993-94 yıllarında % 0.15, 1997 yılı ve sonrasında ise bu oran % 0.10'a kadar düşmüştür. 2000'li yıllarda Uluslararası Para Fonu (IMF) ile yapılan stand-by düzenlemesiyle, uygulanan “Ekonomik İstikrar ve Enflasyonla Mücadele Programı” çerçevesinde kamu kaynaklarının idaresi ve etkinliğinin kalıcı bir şekilde artırılması, kamu mali hesaplarının birleştirilmesi, mali raporlamaların ve şeffaflığın sağlanması amacıyla GSGM'nin finansal kaynaklarından Geliştirme ve Destekleme Fonu, Türk Sporunu Teşvik Fonu, Akaryakıt Tüketim Fonu ve Federasyonlar Fonu 2000-2001 yıllarında tasfiye edilmişlerdir. Devlet bütçesinden spora ayrılan paylara bakıldığında, son yıllarda 1/1000 oranına kadar düştüğü görülecektir (Bayansalduz.,2003).

Bilimsel açıdan sporu ele almak için üniversitelere bu konu ile ilgili genel bütçeden ayrılan kaynakların yetersiz kaldığı, bu nedenle spor eğitimi ve organizasyonların hatta hizmet üretecek projelere ihtiyaç duyulduğu ve yaşama geçirilmesinin eksikliği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak bazı önerilerde bulunmak gerekirse bunlar şu şekilde sıralanabilir;

- Öncelikli olarak Türkiye'de il mahalli spor imkanlarının ortaya çıkarılması ve ortaya çıkan yapıya göre spor politikaları oluşturulması gerekmektedir.
- Spor yönetiminde kaynak israfını önleyebilmek için yerel yönetimlere daha fazla yetki verilmelidir.
- Spor politikalarının oluşturulmasında mahalli yetkililerin görüş ve düşünceleri göz önünde bulundurulmalıdır.
- Planların uygulanabilir olmasına dikkat edilmelidir.
- Spor tesislerinin çeşit ve sayısı mahalli insanların spora olan temayüllerine dikkat edilmelidir.
- Merkezi anlayış biraz daha gevşetilerek yerini yerel yönetimlere bırakmalıdır.
- Spor tesislerinin planlanmasında mahallin iklim, nüfus, sosyo-kültürel yapı gibi faktörler göz önünde bulundurulmalıdır.
- Gelişen şartlara ve değişen imkanlara hitap edebilecek planlamalar yapılmalıdır.
- Yöneticiliklere siyasi ölçütlere göre değil, yeterlilik ilkesine göre atama yapılmalıdır.
- Spor federasyonları spor kulüplerince belirlenmeli ve kulüpler daha

fonksiyonel bir hale getirilmelidir.

5. KAYNAKLAR

Altıncı Koalisyon (Tansu ÇİLLER) Hükümeti Programı. 1993.
<http://www.tbmm.gov.tr/hukümetler/hp50.htm> (Erişim Tarihi:
10/02/2006)

BAYANSALDUZ, M. (2003). *Türk Spor Yönetiminde Finansal Kaynak Sağlama Çabalarının Değerlendirilmesi*, Milli Eğitim Dergisi, Sayı 160, 2003.

Beşinci Ecevit Hükümeti Programı. (1999). <http://www.tbmm.gov.tr/hukümetler/hp57.htm> (Erişim Tarihi: 14/02/2006)

Beşinci Koalisyon (VII. S. DEMİREL) Hükümeti Programı. (1991).
<http://www.tbmm.gov.tr/hukümetler/hp49.htm> (Erişim Tarihi:
10/03/2006)

Birinci Yılmaz Hükümeti Programı. (1991).
<http://www.tbmm.gov.tr/hukümetler/hp48.htm> (Erişim Tarihi:
21/02/2006)

DAĞLI, N., AKTÜRK, B. (1988). *Hükümetler ve Programları II: 1960-1980*. TBMM Kütüphane ve Dokümantasyon ve Tercüme Müdürlüğü Yayını, No:12, Ankara, 1988a.

DAĞLI, N., AKTÜRK, B. (1988) *Hükümetler ve Programları III: 1980-1987*. TBMM Kütüphane ve Dokümantasyon ve Tercüme Müdürlüğü Yayını, No: 12, Ankara, 1988b

Erbakan Hükümeti Programı. (1996).
<http://www.tbmm.gov.tr/hukümetler/hp54.htm> (Erişim Tarihi:
19/02/2006).

Erdoğan Hükümeti Programı (2003). <http://www.akparti.org.tr/prg.doc> (Erişim Tarihi: 11/03/2006)]

Gül Hükümeti Programı. (2002). <http://www.tbmm.gov.tr/hukümetler/hp58.htm> (Erişim Tarihi: 09/03/2006)

İkinci Yılmaz Hükümeti Programı (1996).
<http://www.tbmm.gov.tr/hukümetler/hp53.htm> (Erişim Tarihi:
08/03/2006)

KIRIMOĞLU; H. (1997). "1980-1996 Yılları Arasında Hükümetlerin Spor Politikaları ile Niğde İli Mahalli Spor Kaynaklarının Tespiti ve Bunların Mukayesesi". İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Malatya, 1997

Üçüncü Yılmaz Hükümeti Programı. (1997).
<http://www.tbmm.gov.tr/hukümetler/hp55.htm> (Erişim Tarihi:
11/03/2006)

Yıldırım AKBULUT Hükümeti Programı. (1989).
<http://www.tbmm.gov.tr/hukümetler/hp47.htm> (Erişim Tarihi:
17/02/2006)

İletişim Adresi

Araştırma Görevlisi Bilgehan BAYDİL
Gazi Üniversitesi Kastamonu Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
37200 / KASTAMONU
e-posta : bilgehan@gazi.edu.tr